

ПРОГРАМ РАДА
ISS/KS Z110
(Возила за унутрашњи транспорт)

Овај програм рада усвојен је на седници комисије која је одржана од 22.05.2013 до 10.06.2013. године, а одобрен је од стране Стручног савета за опште области стандардизације на седници која је одржана 12.09.2013. године.

1 Увод

Стручни рад Института за стандардизацију Србије (у даљем тексту: Институт) у појединачним областима стандардизације одвија се у комисијама за стандарде и сродне документе (у даљем тексту: комисије), које су основна техничка радна тела. По потреби, ради извршавања појединих задатака из својих делокруга, комисије за стандарде могу образовати радне групе, као и друга стална и повремена радна тела.

Предмет рада Комисије Z110 је стандардизација у области возила за унутрашњи транспорт са становишта терминологије и дефиниција, захтева за безбедност, пројектовања и конструкције, техничких захтева и метода испитивања као и руковања и одржавања..

Комисија KS Z110 прати рад техничког комитета ISO/TC 110 Industrial trucks, Међународне организације за стандардизацију (ISO), као и техничког комитета CEN/TC 150 Industrial Trucks - Safety, Европског комитета за стандардизацију (CEN).

Комисија KS Z110, Возила за унутрашњи транспорт, образована је решењем бр. 54/14-25-01/2012 од 17.04.2012. године.

Приликом планирања стандарда даје се посебан акценат на припреми хармонизованих стандарда у вези са Директивом новог приступа 2006/42/ЕС која је код нас транспонована у Правилник о безбедности машина ("Службени гласник РС", број 13/10), Директивом новог приступа 2004/108/ЕС која је код нас транспонована у Правилник о електромагнетској компатибилности ("Службени гласник РС", број 13/10), Директивом новог приступа 94/9/ЕС која је код нас транспонована у Правилник о опреми и заштитним системима намењеним за употребу у потенцијално експлозивним атмосферама („Службени гласник РС”, број 1/13)

2 Пословно окружење

2.1 Опште

Економска, техничка, регулаторна, законска, социјална и/или међународна динамика описују пословну заједницу индустријског сектора, производа, материјала, дисциплина или праксе које се односе на радно окружење ове комисије и могу значајно утицати на вођење припреме релевантних стандарда и њиховог садржаја.

У контексту намера да се Република Србија што пре интегрише у Европску унију, у току је процес преузимања европских стандарда и Директива Новог приступа ЕУ. Директива за машине Новог приступа 2006/42/ЕС код нас је транспонована у Правилник о безбедности машина из чега проистиче потреба за усвајањем хармонизованих стандарда под овом Директивом. Имплементација правилника и усвајање хармонизованих стандарда као српских стандарда допринеће хармонизацији производа и тржишта са онима у ЕУ, чиме ће машине пласиране на европско тржиште задовољавати основне

захтеве за безбедност дате у Директиви за машине 2006/42/ЕС. Према томе, један од циљева KS Z110 је да задовољи потребе подршке ове Директиве.

Комисије Института врше усаглашавање српских стандарда са европским стандардима, и то усвајањем европских стандарда као националних. Осим тога, приликом преузимања европских као српских стандарда морају да се повуку сви конфликтни национални стандарди за исте предмете стандардизације. По том принципу и комисија KS Z110 врши преузимање европских стандарда и сродних докумената у националну стандардизацију.

2.2 Квантитативни показатељи пословног окружења

Следећа листа квантитативних показатеља описује пословно окружење потребно за обезбеђивање адекватних информација ради подржавања намера и будућих акција комисије:

Област рада комисије обухвата производњу возила за унутрашњи транспорт. Комисија се до сада бавила питањима која су се односила на безбедност возила за унутрашњи транспорт у складу са Директивом 2006/42/ЕС.

Српске стандарде које доноси Комисија KS Z110 Возила за унутрашњи транспорт на националном нивоу широко примењују произвођачи возила и опреме, акредитоване лабораторије, институти, органи државне управе и регулаторна тела, осигуравајућа друштва и др.

Возила за унутрашњи транспорт, из делокруга рада комисије, се користе широм света у индустрији, трговини и пољопривреди у:

- складиштима,
- продавницама,
- фабрикама,
- градилиштима,
- лукама,
- фармама, итд.

Према подацима CEN /TC 150 број испоручених јединица годишње на међународном тржишту је:

- 260 000 за Европу,
- 150 000 за Северну Америку и
- 75 000 за Јапан.

Велики број произвођача су мултинационалне компаније.

2.3 Захтеви тржишта

Стандарди из надлежности области рада Комисије KS Z110 се користе у пословном окружењу Србије. Спецификације и ови стандарди су основ за производне и комерцијалне послове. Пошто су стандарди из надлежности Комисије KS Z110 у релативно широкој употреби, њихово редовно иновирање је неопходно. Сукцесивни развој нових техничких достигнућа и побољшања заштитних средстава, као и мера за безбедност захтевају додатно и континуално праћење тржишта ради понуде одговарајућих најновијих издања стандарда.

2.4 Аспекти животне средине

Применом стандарда и сродних докумената развијених у оквиру техничких комитета ISO/TC 110, CEN/TC 150 обезбеђују се предуслови за задовољење свих захтева за заштитом животне средине.

Евидентна је потрошња ресурса, у првом реду електричне енергије, воде и гаса, па произвођачи морају да предузму мере за њихово очување и рационалну потрошњу. Учешће у раду у Комисији KS Z110, произвођачима помаже да се упознају са најновијим техничким захтевима за производе, а на посредан начин и са најновијим решењима која штеде енергију, мање загађују животну средину и имају већу продуктивност.

У припреми је израда неопходних стандарда који се односе на енергетску ефикасност / емисију CO₂ и рециклирање машина у фази са развојем предстојећих прописа .

3 Очекиване користи од рада комисије

Као резултат рада KS Z110 добија се листа стандарда који ће пре свега омогућити:

- подршку произвођачима у пројектовању машина које поред техничке компатибилности и заменљивости задовољавају основне безбедносне захтеве Правилника о безбедности машина;
- оцењивање усаглашености машина и њихово означавање SE знаком и српским знаком усаглашености ZA, коришћењем принципа претпоставке усаглашености, применом српских стандарда којима су преузети хармонизовани ЕН стандарди;
- одстрањивање техничке баријере у трговини и отварање тржишта широм Европе;
- хармонизацију националних стандарда;
- олакшавање веза између произвођача, корисника и именованих тела надлежних за технички надзор и атестирање.

Рад комисије одвија се у фокусу техничких прописа, мада политички, економски, технички, регулаторни, правни, друштвени односи могу да утичу на све секторе, а посебно на сектор индустрије, што може да се одрази на доношење српских стандарда (у смислу динамике, учешћа чланова у раду комисије и сл.).

4 Заинтересоване стране

Све заинтересоване стране (производња, институти, научне и образове установе, државна управа итд.) могу да предложе члана комисије и експерте у радним групама, при чему треба водити рачуна о обезбеђивању баланса у заступљености свих заинтересованих страна. Посебно су заинтересовани произвођачи и корисници трактора и машина за пољопривреду и шумарство. У рад комисије укључени су и представници акредитованих лабораторија. У многим случајевима је утврђено да међународни стандарди обезбеђују најповољнији начин прикупљања и размењивања резултата из истраживачких студија.

Заинтересоване стране у области рада ове комисије су:

1. универзитети.

Такође, могуће је и учешће у својству посматрача под одређеним условима прописаним *Интерним правилима стандардизације - Део 2: Образовање и рад комисија за стандарде ИСС-а*. Садашњи састав комисије чине чланови из научних и образовних установа, државне управе и производње.

5 Циљеви и стратегија за остваривање циљева

5.1 Циљеви

1. Усвајање приоритетних стандарда из области Возила за унутрашњи транспорт на начин предвиђен *Интерним правилима стандардизације – Део 1: Доношење, објављивање, одржавање, преиспитивање и повлачење српских стандарда и сродних докумената.*
2. Усаглашавање националних са европским стандардима њиховим преиспитивањем и доношењем одлуке о повлачењу оних стандарда који су у колизији са европским.
3. Заступање српских националних интереса у области рада комисије пред одговарајућим европским и међународним комитетима за стандардизацију путем учествовања српских стручњака и експерата у раду ових техничких комитета.

Као приоритетни, предвиђени су да буду усвојени стандарди који се налазе на листи хармонизованих стандарда са директивом Новог приступа 2006/42/ЕС која је код нас транспонована у Правилник о безбедности машина.

5.2 Стратегије за остваривање циљева

Остваривање циљева комисије KS Z110 се заснива на дефинисању приоритета рада комисије, а то су преузимање и усвајање европских стандарда и праћење рада техничког комитета ISO/TC 110 Industrial trucks, Међународне организације за стандардизацију (ISO) , као и техничког комитета CEN/TC 150 Industrial Trucks - Safety, Европског комитета за стандардизацију (CEN).

6 Фактори који могу утицати на испуњење и имплементацију програма рада

- Недостатак финансијских средстава онемогућава обезбеђење одговарајућих превода и упућује на преузимање стандарда методом проглашавања, што умањује кредибилитет ових стандарда у пословном окружењу.
- Недовољно учешће стручњака у доношењу српских стандарда.
- Нередован одзив чланова комисије – одражава се на испуњење годишњег плана.
- Незаинтересованост стручне јавности за учешће у јавној расправи и достављања примедби у вези са предлозима нацрта српских стандарда који се стављају на јавну расправу.

7 План активности

Планирано је доношење европских стандарда сукцесивном динамиком у односу на CEN техничке комитете. Како су, у тренутку доношења овог програма рада, сви европски стандарди преузети као српски стандарди, као основна активност у наредном периоду се планира редовно праћење и ажурирање европских стандарда.

Поред тога, планира се и превођење хармонизованих стандарда на српски језик зависно од материјалних могућности, а као минимум се сматрају хармонизовани стандарди за најмасовније машине (ВУТ) у употреби у Србији.

8 Корисни линкови за све наведене активности

www.iss.rs

http://www.iss.rs/tc/?national_committee_id=450

<http://www.iso.org/iso/home.html>

<http://www.cen.eu/cen/pages/default.aspx>